

Pierwsze stwierdzenie nieciennicy guzowatej *Pachykytospora tuberculosa* w Polsce

First record of *Pachykytospora tuberculosa* in Poland

DARIUSZ KARASIŃSKI¹, MIROŚLAW WANTOCH-REKOWSKI², MARCIN S. WILGA³

¹ Zakład Mykologii
Instytut Botaniki im. Władysława Szafera
Polskiej Akademii Nauk
31–512 Kraków, ul. Lubicz 46
e-mail: d.karasinski@botany.pl

² Polskie Towarzystwo Mykologiczne
00–478 Warszawa, Al. Ujazdowskie 4
e-mail: grzyby@hotmail.com

³ Pomorska Komisja Ochrony Przyrody PTTK
80–826 Gdańsk, ul. Ogarna 72
e-mail: wilga47@wp.pl

Słowa kluczowe: grzyby poliporooidalne, *Haploporus*, Lasy Oliwskie, różnorodność gatunkowa, Trójmiejski Park Krajobrazowy, *Quercus*.

Przedstawiono pierwsze udokumentowane stwierdzenie rzadkiego gatunku podstawkowego grzyba poliporooidalnego rozwijającego się głównie na drewnie dębów – nieciennicy guzowatej *Pachykytospora tuberculosa* (Fr.) Kotl. & Pouzar. W Europie rodzaj nieciennica reprezentowany jest zaledwie przez dwa gatunki. Nieciennice wywołują w zasiedlonym drewnie białą zgniliznę, tworzą rozpostarte owocniki z trymitycznym systemem strzępkowym i wytwarzają grubościenne, elipsoido-cylindryczne zarodniki z ornamentowaną ścianą. W Polsce dotychczas nie stwierdzono występowania nieciennicy guzowatej, choć gatunek spotykany jest w większości państw europejskich, a z terenów sąsiadujących z Polską owocniki nieciennicy guzowatej znaleziono m.in. w białoruskiej części Puszczy Białowieskiej, na Słowacji i Ukrainie. Stanowisko nieciennicy guzowatej zostało odkryte w 2008 roku, w południowo-zachodniej części kompleksu Lasów Oliwskich, w Dolinie Radości na terenie Trójmiejskiego Parku Krajobrazowego. Owocniki wyrastały na korze pnia żywego dębu bezszypułkowego *Quercus petraea* w wieku ok. 150–180 lat. Przynależność taksonomiczną określono w 2014 roku na podstawie obserwacji cech makroskopijnych trzech żywych (jednego wieloletniego i dwóch jednorocznych) oraz dwóch martwych owocników, a ponadto cech mikroskopijnych w oparciu o zebrany fragment żywego, wieloletniego owocnika. Suchy owocnik zdeponowano w kolekcji mykologicznej Herbarium Instytutu Botaniki im. W. Szafera Polskiej Akademii Nauk w Krakowie (KRAM). Dla zachowania stanowiska nieciennicy i kilku innych cennych gatunków grzybów wielkoowocnikowych oraz dwóch rzadkich na Niżu Polskim roślin autorzy proponują utworzenie tzw. ostoji wyłączonej z jakiegokolwiek działalności gospodarczej.